

Я досліджую світ

4 клас

Дата: 09.05.2025

Клас: 4 – А

Предмет: *ЯДС*

Вчитель: Старікова Н.А.

Тема: *Як жити серед людей. Повторення. Які рослини і тварини мешкають в Африці.*

Мета: мати уявлення про культуру взаємин людей у сім'ї, школі, на вулиці; наводити приклади такої поведінки, де виявляються ці риси; розуміти значення добрих взаємин, їх перевагу над конфліктами, сутність доброзичливості, милосердя, поступливості, наполегливості, відповідальності; вирішувати конфліктні ситуації мирним шляхом; пояснювати необхідність виробляти в собі такі риси; вживати доречно слова етикету; встановлювати зв'язки між конкретними вчинками і ставленням людей, розуміти необхідність культурної поведінки в громадських місцях (транспорті, музеї, бібліотеці, тощо); уміти поводитися в гостях; знати правила гостинності; формувати позитивне ставлення до навчання; виховувати дружні стосунки в класі, доброзичливе ставлення до учнів школи; розвивати увагу, мислення, мовлення.

Голова – щоби думати.

Очі – щоби бачити.

Вуха – щоби чути.

Руки – щоби працювати.

Серце – щоби
відчувати.

Сьогодні

Програма «Як почуває себе ненька Україна?» в прямому ефірі

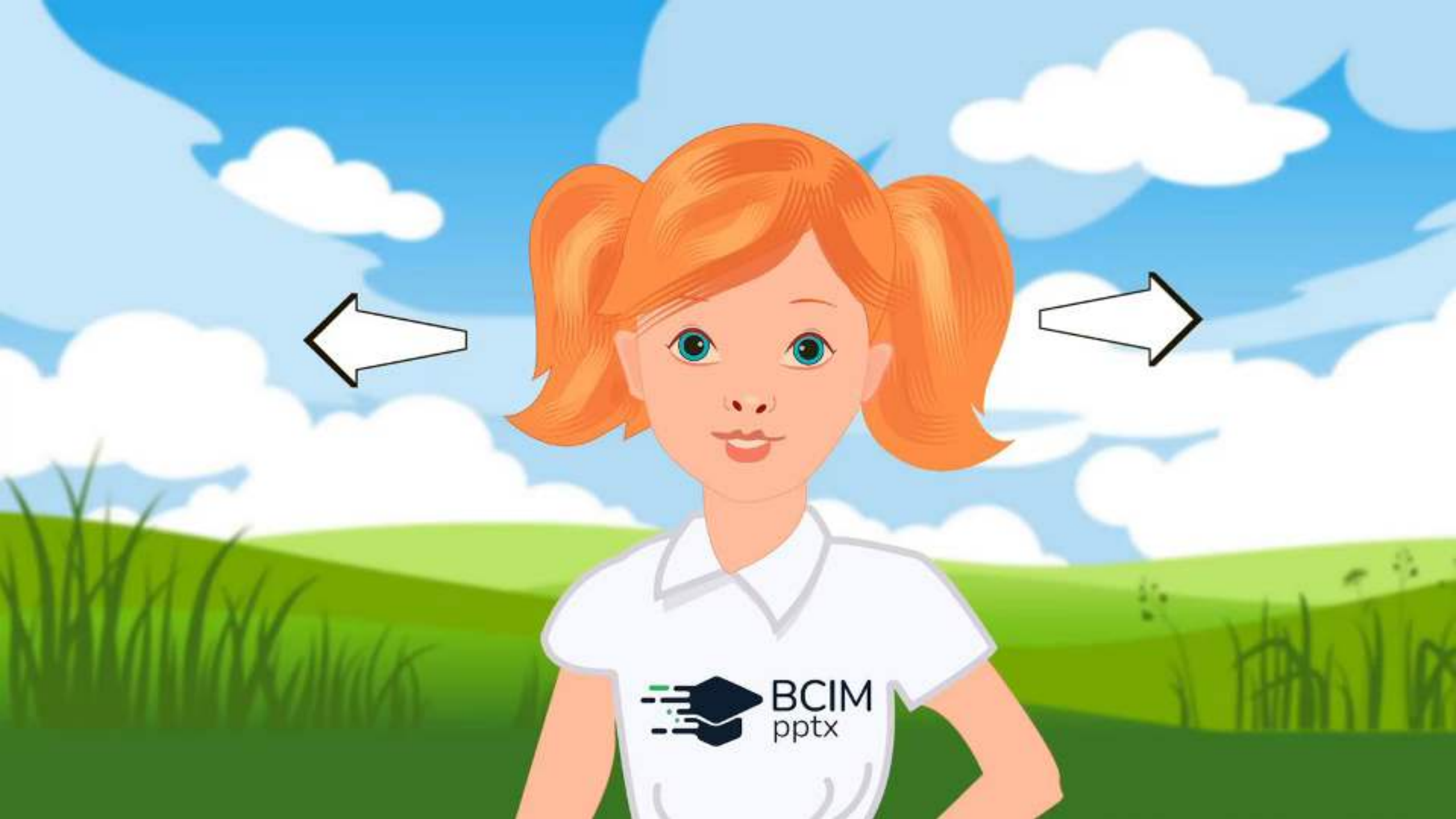
LIVE

Привіт, друзі!
А яка зараз пора року?
Який місяць?
Яке сьогодні число?

Мої вітання!
Яким було вранці небо, коли ми
йшли до школи?
Що стосовно опадів?
Кому відома температура повітря?

Що сприяє хорошим стосункам у спільнотах?

Що таке толерантність?

Як знаходити друзів?

Які риси характеру допомагають уникати конфліктів?

Сьогодні
01.05.2025

Робота з підручником

ЧИТАННЯ З ПОЗНАЧКАМИ

V

Я ЦЕ ЗНАЮ!!!

+

ЦЕ ДЛЯ МЕНЕ НОВЕ!!!

?

ХОЧУ ЗАПИТАТИ!!!

-

Я ДУМАВ/ДУМАЛА ПО-ІНШОМУ!

Усе, що створено людиною і характеризує її як суспільну істоту, називається *культурою*.

Оволодівати знаннями та культурними навичками нам допомагають книжки. Книжки дозволяють розширити словниковий запас та підвищити культуру мовлення. Охайна людина, що одягається відповідно до певної події, дотримується культури зовнішнього вигляду. У людини, що займається спортом, розвинута фізична культура. Існує культура поведінки за столом, культура поведінки вдома, у школі, у громадських місцях. Отже, слово «культура» є багатозначним. І найчастіше воно вживається як синонім освіченості, вихованості людини. У такому значенні це слово увійшло в усі європейські мови.

Культурна людина, яка поважає себе, завжди має власну думку, уміє її відстоювати, дотримується обіцянок, уміє поводитися гідно: ніколи не вживає лайливих слів, не ображає інших.

- Чи завжди ви поведетеся толерантно?
- Що означає бути щирою людиною? Що означає поважати себе самого?

Щиро – це коли від душі, від самого серця. Поведінка щирих людей завжди відповідає їхньому внутрішньому світу, їхні вчинки відповідають їхнім словам й обіцянкам.

Щоб знайти друзів, треба...

завжди шукати
шлях до
примирення

бути готовим/
готовою
допомагати
другові/подрузі

самому/самій
бути хорошою
подругою чи
другом

пропонувати дружбу
тим, хто завжди тобі
допоможе

- Чи радієте ви успіхам друзів?
- Назвіть риси, що допомагають дружити.
- Що може зруйнувати довіру між друзями?
- Чи є друзі в тих, хто ображає інших?

Приймаємо рішення. Яке з тверджень, на вашу думку, є правильним (істинним)?

Щоб розв'язати конфлікт між друзями мирним шляхом, потрібно:

А запропонувати кілька рішень, одне з яких задовольнить усі сторони;

Б не дозволяти втручатися стороннім особам;

В провести діалог, ураховуючи думку кожного;

Г якщо обране рішення не дало очікуваних результатів, потрібно шукати нові шляхи розв'язання проблем.

Мораль (моральні норми) –
правила поведінки, прийняті в
суспільстві.

Позитивні моральні якості людини називаються *чеснотами*.

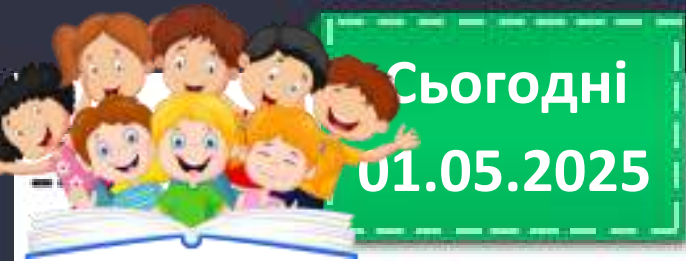
- Які чесноти найбільше шанують у суспільстві? Поясніть свою думку.
- Пригадайте та розкажіть у парі про свої добрі вчинки.
- Що допомагає визначити, хороший чи поганий вчинок?

Серед людей немає ідеальних та досконалих. Усі коли-небудь помиляються. Але потрібно розуміти, що таке «добре», а що таке «погано». А допомагає в цьому сумління (совість).

- Що означає «голос сумління (совісті)»?

Сьогодні
01.05.2025

Робота з підручником

Для того щоб у суспільстві був мир та злагода, люди склали правила поведінки, що називаються етикетом. І, можливо, хтось з вас чує це слово вперше, але багатьох правил етикету ви вже дотримуетесь. Наприклад, ви вітаєтесь з учителями та однокласниками, дякуєте, поступаєтесь місцем у транспорті літній людині тощо.

Ввічлива людина не змусить іншу почуватися незручно. Вона завжди доброзичлива, не вживає лайливих слів.

Пригадайте правила етикету, які полегшують спілкування. Театралізуйте в парах ситуації

Ви в магазині купуєте хліб. Зверніться до продавчині.

Ви у шкільній бібліотеці хочете знайти цікаву книжку. Що ви скажете?

Оскільки школа є громадським місцем, у ній діють правила шкільного етикету.

- Пригадайте та розкажіть випадок із життя, коли знання правил етикету стали вам у пригоді.

Що означає «етичне ставлення до тварин»? Що відчувають домашні улюбленці, які опиняються на вулиці? Яких етичних норм поведінки потрібно дотримуватися у спілкуванні з тваринами?

Гуманність у перекладі з латини означає «людяність», тобто «доброзичливе, чуйне ставлення до людей та інших живих істот».

Завдання 1

Добери за зразком слова з довідки.

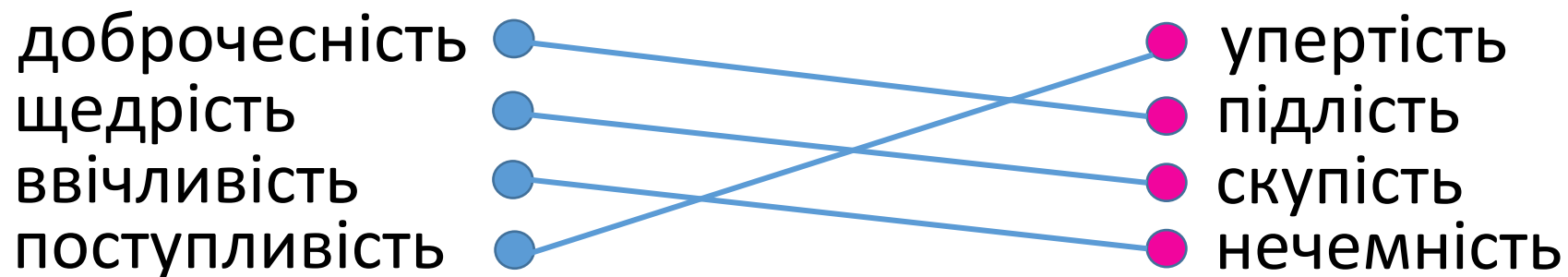
Довідка: справжній, чесний, вірний, самовідданий, дійсний, правдивий, відвертий, сердечний, чистий, ласкавий, палкий, завзятий, старанний, безкорисливий, гостинний, приятний, привітний, душевний, людяний.

Зі щирим серцем – з добрими намірами.	Щире прохання – відверте, щире прохання – сердечне.
Щира дружба – справжня, щира дружба – чесна.	Щира душа – чиста, палка, щира душа – ласкава.
Щирий друг – вірний, щирий друг – самовідданий.	Щира молитва – безкорислива, щира молитва – душевна, людяна.

Завдання 2

Утвори пари антонімів – назв чеснот.

Завдання 3

Утвори пари синонімів – назв чеснот.

Завдання 4

Утвори пари «слово-значення»

Мораль

Право

Сумління

- Уміння розрізняти, що таке «добро», а що таке «зло».
- Правила поведінки, що записані в законах, виконання яких захищає держава.
- Прийняті та схвалені в суспільстві правила поведінки.

Сьогодні
01.05.2025

Щоби відкрити інтерактивне завдання, натисніть на помаранчевий прямокутник

**Відкрити онлайнове інтерактивне
завдання**

1. Пограйте в гру «Хочу, можу, мушу». По черзі продовжіть речення.
«Я хочу...» «Я можу...» «Я мушу...»

2. Чи завжди у вас у житті узгоджувалися «хочу», «можу», «мушу»? Наведіть позитивні приклади.

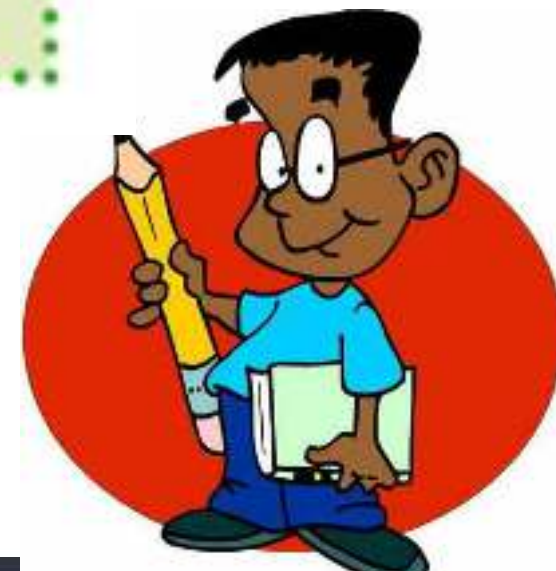
3. Виконайте вправу «Сенкан»:

1. перший рядок – назва теми (одне слово);
2. другий – опис теми (два слова);
3. третій – опис дій у межах теми (три слова);
4. четвертий – фраза із чотирьох слів, яка відображає ставлення до теми;
5. п'ятий – синонім, який виражає суть теми.

Коротко про головне

Культура – усе те, що люди створили впродовж віків: писемність, мистецтво, знаряддя праці, будинки, транспортні засоби, одяг та багато іншого. Культура поведінки охоплює етикет, правила поводження з людьми, тваринами, поведінку у громадських місцях, стосунки між людьми, культуру спілкування.

...звертання «ви» доречне в офіційному спілкуванні, у транспорті, у громадських місцях, а також коли звертаєтесь до людей старшого віку. На «ти» звертаються до однолітків, членів родини, друзів.

Повторити тему на ст. 130-133,
зошит ст. 69 – 70 № 5-7,
виконати інтерактивне
завдання:

[https://learningapps.org/watch?v=pztn9r
qxc22](https://learningapps.org/watch?v=pztn9rqxc22)

Роботи надсилайте на Нитан

Використані джерела:

<https://vsimpptx.com/author/ya-doslidzhuyu-svit-gilberg-tg-tarnavska-ss-grubiyany-lv-pavich-nm-4-klas>